Kuusalu Keskkooli ainekava gümnaasiumile

Ainevaldkond: Loodusained	Kursus: Rahvastik ja majandus
Kursuse maht: 35 tundi	

Õppe- ja kasvatuseesmärgid:

Õpilane:

- tunneb huvi geograafia ning teiste loodusteaduste vastu, saab aru nende tähtsusest igapäevaelus ja ühiskonna arengus;
- on omandanud süsteemse ülevaate ühiskonnas toimuvatest nähtustest ja protsessidest, nende ruumilisest esinemisest, vastastikustest seostest ning arengust;
- märkab ja teeb vahet kohalikel, regionaalsetel ning globaalsetel sotsiaalmajanduslikel ja keskkonnaprobleemidel ning osaleb aktiivse maailmakodanikuna nende lahendamisel;
- rakendab geograafiaprobleeme lahendades teaduslikku meetodit;
- väärtustab nii kodukoha kui ka teiste piirkondade kultuurilist mitmekesisust ning jätkusuutlikku arengut;
- leiab nii eesti kui ka võõrkeelsetest teabeallikatest geograafiaalast infot, hindab seda kriitiliselt ning teeb põhjendatud järeldusi ja otsuseid;
- on omandanud ülevaate geograafiaga seotud elukutsetest, rakendab geograafias omandatud teadmisi ja oskusi igapäevaelus ning arvestab elukutset valides.

Õppeaine kirjeldus

Geograafia areng ja uurimismeetodid

Õpilane: 1) teab üldjoontes geograafiateaduse arengut, seoseid teiste teadusharudega ning nüüdisaegseid uurimismeetodeid geograafias; 2) kavandab ja korraldab geograafiauuringuid, teeb vaatlusi ja mõõdistamisi ning korraldab küsitlusi andmete kogumiseks; 3) kasutab eesti- ja võõrkeelseid teabeallikaid, sh kohateabe teenuseid ja geoportaale, et leida infot, analüüsida seoseid ning teha üldistusi ja järeldusi; 15 4) koostab teabeallikatest leitud info põhjal ülevaate mõnest objektist, nähtusest või piirkonnast; 5) tõlgendab eri projektsioonide ja kujutusviisidega kaarte ning määrab kaardi põhjal koha ristkoordinaadid; 6) koostab kaardi või mõne muu ruumiinfot edastava mudeli.

Maailma rahvastik ja asustus

Õpilane: 1) teab rahvastiku-uuringute olulisust, uurimistulemuste kasutamise võimalusi ühiskonnas ja piiranguid; 2) analüüsib andmeportaalide andmete põhjal rahvastikuprotsesse ning nende seost ühiskonna arenguga eri riikide näiteil; 3) seostab riigi rahvastikusituatsiooni demograafilise ülemineku etapiga; 4) teab rahvusvaheliste rännete peamisi suundi ning analüüsib mõne piirkonna rännet, seostades selle tõmbe- ja tõuketeguritega ning tagajärgedega lähte- ja sihtriigile; 5) teab rahvastikupoliitika meetmeid ja nende mõju ühiskonnale; 6) analüüsib teabeallikate põhjal rahvastiku paiknemist ja tihedust maailmas, mõnes regioonis või riigis; 7) analüüsib linnastumise kulgu maailmas ja eri arengutasemega riikides ning kaasnevaid sotsiaal- ja keskkonnaprobleeme; 8) iseloomustab teabeallikate põhjal mõne linna sisestruktuuri.

Ühiskonna areng ja muutused maailmamajanduses

Õpilane: 1) seostab tehnoloogia, majanduse ja ühiskonna arengu ning ruumilise korralduse agraar-, industriaal- ja infoajastul; 2) võrdleb andmeportaalide näitajate põhjal riikide arengutaset ning arutleb näitajate piiratuse üle; 3) selgitab üleilmset tööjaotust ja väärtusahela etappide paigutust mõne tööstusharu näitel ning analüüsib sellega kaasnevaid probleeme; 4) arutleb rahvusvaheliste ettevõtete rolli üle maailmamajanduses ning toob näiteid nende mõju kohta eri arengutasemega riikidele; 5) analüüsib mõne riigi näitel üleilmastumise eri aspekte ning nende mõju eri eluvaldkondadele; 6) analüüsib transpordiliikide arengut ning nende mõju majandusele, ühiskonnale ja keskkonnale; 7)

analüüsib teabeallikate põhjal mõne riigi transpordisüsteemi, selle seost teiste majandusharudega ja mõju keskkonnale; 8) analüüsib teabeallikate põhjal maailma ja mõne riigi turismimajandust, selle seoseid teiste majandusharudega ning mõju keskkonnale ja kultuuriruumile.

Lõiming teiste ainevaldkondade õppeainetega:

- matemaatika: andmebaasid, nende kasutamine; statistiliste andmete analüüs ja esitamine, jooniste, diagrammide, tabelite jms analüüs ja koostamine;
- ajalugu: teaduse ja tehnoloogia areng uusajal; rahvastiku, linnade ja kaubanduse areng ning roll eri ajalooetappidel; industrialiseerumine ja tööstuse areng; ühiskonna areng erinevatel ajalooperioodidel;
- ühiskonnaõpetus: riigi rahvastikupoliitika, migratsioon ja pagulasprobleemid;
- füüsika: füüsikateaduse areng;
- keemia: keemiateaduse areng;
- bioloogia: bioloogiateaduse areng; linnastumisega kaasnevad keskkonnaprobleemid;
- võõrkeeled: temaatiliste võõrkeelsete internetiportaalide kasutamine;
- keel ja kirjandus: eri liiki tekstide lugemine, analüüsimine, tekstiloome;
- ajalugu ja ühiskonnaõpetus: asustuse areng, linnastumine arenenud ja arengumaades; märkab ühiskonnas toimunud arengusuundumusi;
- majandusõpetus: rahvusvahelised firmad, rahvusvaheline kaubandus ja investeeringud, võrgustikupõhine majandus; erinevad majandustüübid; riikide liigitamine arengutaseme järgi, agraar-, industriaal- ja infoühiskond, globaliseerumine;
- informaatika: teabeallikate kasutamine, töö vormindamine;
- uurimistöö alused: info otsing, töötlemine, töö vormindamine.

Õppesisu	Õpitulemused:
Teabeallikate põhjal ühe valitud riigi arengutaseme analüüs, selle arengu eelduste ja majanduse struktuuriga seotuse analüüs. Riikide võrdlus arengutaseme näitajate põhjal.	• teab arengutaseme näitajaid ning riikide rühmitamist nende alusel; • iseloomustab agraar-, industriaal- ja infoühiskonda; • selgitab globaliseerumise eri aspekte, toob näiteid selle mõju kohta arenenud ja arengumaadele; • võrdleb ja analüüsib teabeallikate põhjal riikide arengutaset; • on omandanud ülevaate maailma poliitilisest kaardist.
Teabeallikate järgi ühe valitud riigi demograafilise situatsiooni ülevaate koostamine.	• analüüsib temaatiliste kaartide ja statistiliste andmete põhjal rahvastiku paiknemist ning tihedust; • analüüsib demograafilise ülemineku teooriale toetudes rahvaarvu muutumist maailmas, etteantud regioonis või riigis ning seostab seda arengutasemega; • analüüsib rahvastikupüramiidi järgi etteantud riigi rahvastiku soolis-vanuselist struktuuri ning selle mõju majanduse arengule;

	• võrdleb sündimust ja suremust arenenud ja arengumaades ning selgitab erinevuste peamisi põhjusi; • toob näiteid rahvastikupoliitika ja selle vajalikkuse kohta; • teab rände liike ja rahvusvaheliste rännete peamisi suundi ning analüüsib etteantud piirkonna rännet, seostades seda peamiste tõmbe- ja tõuketeguritega; • analüüsib rändega kaasnevaid positiivseid ja negatiivseid tagajärgi lähte- ja sihtriigile ning mõjusid elukohariiki vahetanud inimesele; • analüüsib teabeallikate põhjal etteantud riigi rahvastikku (demograafilist situatsiooni), rahvastikuprotsesse ja nende mõju riigi majandusele; • väärtustab kultuurilist mitmekesisust, on salliv teiste rahvaste kommete, traditsioonide ja religiooni suhtes maailmas, etteantud regioonis või riigis.
Teabeallikate järgi ühe valitud riigi asustuse analüüs või asula sisestruktuuri analüüs teabeallikate järgi.	• võrdleb linnu arenenud ja arengumaades; • analüüsib linnastumise kulgu arenenud ja arengumaades; • analüüsib etteantud info põhjal linna sisestruktuuri ning selle muutusi, • toob näiteid arenenud ja arengumaade suurlinnade planeerimise ning sotsiaalsete ja keskkonnaprobleemide kohta; • analüüsib kaardi ja muude teabeallikate põhjal etteantud riigi või piirkonna asustust; • on omandanud ülevaate maailma linnastunud piirkondadest, teab suuremaid linnu ja linnastuid.
Teabeallikate põhjal ühe valitud riigi transpordigeograafilise asendi või turismimajanduseanalüüs.	• analüüsib teabeallikate põhjal riigi majandusstruktuuri ja hõivet ning nende muutusi; • analüüsib tootmise paigutusnihkeid tänapäeval autotööstuse ja kergetööstuse näitel; • toob näiteid tehnoloogia ja tootearenduse mõjust majanduse arengule; • analüüsib etteantud teabeallikate järgi riigi turismimajandust, selle arengueeldusi, seoseid teiste majandusharudega, rolli

	maailmamajanduses ning mõju keskkonnale; • analüüsib teabeallikate järgi riigi transpordigeograafilist asendit ja transpordi osa riigi majanduses.

Gümnaasiumi õpitulemused:

Õpilane:

1) tunneb huvi geograafia ning teiste loodus- ja sotsiaalteaduste vastu ning mõistab nende tähtsust igapäevaelus ja ühiskonna arengus;
2) rakendab loodusainetes omandatud teadmisi ja oskusi keskkonna objektide, nähtuste ja nendevaheliste põhjuse-tagajärje seoste selgitamiseks ning analüüsimiseks, kasutades loodusteadustele omast keelt ning loodusteaduslikke mudeleid;
3) märkab, sõnastab ja lahendab igapäevaelu probleeme, langetab põhjendatud otsuseid, kasutab loovat ja kriitilist mõtlemist;
4) sõnastab loodusteadustega seotud uurimisküsimusi, kavandab ja korraldab uuringut, järgides ohutusnõudeid, ning teeb tõenduspõhiseid järeldusi;
5) leiab geograafiainfo nii eesti- kui ka võõrkeelsetest allikatest ja hindab selle usaldusväärsust; kasutab õppimiseks ning koostööks meedia- ja tehnoloogiavahendeid;
6) mõistab teaduse olemust, olulisust ja piiranguid, loodusteaduste ja tehnoloogia seoseid ning riske;
7) väärtustab elurikkust ja kultuurilist mitmekesisust ning jätkusuutlikku arengut;
8) on omandanud ülevaate geograafiaga seotud elukutsetest ja karjäärivõimalustest ning on motiveeritud elukestvaks õppeks.